

Till finansdepartementet

FI Dnr 14-8233
och 16-13788
Ert dnr Fi 2014/2300

Finansinspektionen
Box 7821
SE-103 97 Stockholm
[Brunnsgatan 3]
Tel +46 8 787 80 00
Fax +46 8 24 13 35
finansinspektionen@fi.se
www.fi.se

Lägesrapport om branschöverenskommelse för ökad transparens vid flytträtt för pensionssparande

Sammanfattning

FI konstaterar ett antal igångsättningssvårigheter vid företagens implementering av rekommendationens innehåll. FI anser att de företag som i nuläget inte tillämpar rekommendationen ska se denna som ett uttryck för god försäkringsstandard och följa denna i alla berörda avseenden.

Vidare föreslår FI att rekommendationen förtydligas och ses över på följande två punkter:

- När det gäller åtgärder mot administrativa hinder vid flytt behöver rutiner för när information bör lämnas före flytt göras tydligare, eftersom några företag här pekar på oklarheter. Viktigt är att flyttfaktabladerna ska finnas producerade innan försäkringstagaren/den försäkrade fattar beslut att flytta sitt försäkringskapital.
- Rekommendationen bör förtydligas till att inkludera alla alternativa tjänstepensionslösningar med individuella inslag avseende den försäkrades försäkringsinnehåll.

Genomgången av några utvalda exempel av producerade flyttfaktablad visar god följsamhet men på en viktig punkt – redovisning av löpande avgiftsuttag i kr - sker avvikelser för flera av företagen. Det är väsentligt att underlaget underlättar försäkringstagarens/den försäkrades jämförelser av bl a avgifter, så berörda företag bör vinnlägga sig om att även i detta avseende följa rekommendationen.

Inga förändringar av avgiftsuttaget i försäkringsbranschen vid avflytt - med ett undantag - har kunnat konstateras mellan tidpunkten strax efter att regeringsuppdraget lämnades (juli 2014) och nuläget. Uttag av rörliga avgifter kvarstår under lång tid efter tecknandet, vilket kan leda till höga avgifter vid flytt av omfattande kapital. Dessa former av avgiftsuttag måste ifrågasättas.

Arbetet med införande av beräkningar av s k Jämförpris fortsätter under ledning av Konsumenternas Försäkringsbyrå.

Det bör vidare diskuteras att utöka innehållet i rekommendationen till att även inkludera flytt *inom* ett företag till ny produkt. Även FI:s informationsföreskrifter bör i så fall utökas till att omfatta dylika fall. FI anser för övrigt att rekommendationen bör utökas till att omfatta all avgiftsbestämd tjänstepensionsförsäkring. Behovet av god information vid beslut om flytt måste anses lika viktig för alla former av (icke förmånsbestämd) pensionsförsäkring.

Bakgrund

Den 19 juni 2014 erhöll Finansinspektionen (FI) ett tilläggsuppdrag från finansdepartementet att verka för en överenskommelse inom försäkringsbranschen om en branschstandard för transparens och information i samband med flytt av pensionsförsäkringar. FI fick uppdraget genom ett tillägg till myndighetens regleringsbrev.

Följande kan citeras från den konsumentskyddsrapport som FI publicerade i maj 2016¹:

”En grundläggande förutsättning för en välfungerande marknad är att en konsument som är missnöjd med en produkt eller tjänst kan byta till ett annat alternativ. Det finns i dag en begränsad rätt för konsumenter att flytta kapital som de har i pensionsförsäkringar, till exempel genom tjänstepensionen. En statlig utredning föreslog för några år sedan att flytträtten bör utökas till att omfatta all pension. FI anser att det finns en rad utmaningar på pensionsmarknaden som måste hanteras för att en sådan flytträtt ska fungera och samtidigt garantera ett högt konsumentskydd. För det första behövs ett provisionsförbud för att förhindra att en flytt initieras till följd av andra incitament än konsumentens bästa (- - -). Dessutom behöver informationen till konsumenter bli tydligare och enklare att förstå för att det ska finnas en möjlighet att jämföra villkoren för olika produkter och förstå de ekonomiska konsekvenserna av en flytt. För att minska problemet med bristande information har FI sedan 2014, på uppdrag av regeringen verkat för en överenskommelse i livförsäkrings- och pensionsbranschen om en standard för transparens och information i samband med flytt av pensionskapital. Tanken är att konsumenten vid flyttillfället ska få enkel och standardiserad information om sitt eget flyttbara värde och den egna försäkringens egenskaper och avgifter”

¹ ”Konsumentskyddet på finansmarknaden”, 2016-05-03, sid 14f, FI dnr 16-7115

FI har lämnat lägesrapporter i ärendet 2014-10-28, 2015-11-02 samt 2016-03-01 till finansdepartementet. Det branschgemensamma organet Svensk Försäkring (SvF) har genom styrelsebeslut 2015-06-10 utfärdat en branschrekommendation i ämnet med verkan från den 1 januari 2016. Såväl i lägesrapporterna som i ovan nämnda tillsynsrapport om konsumentskydd i maj 2016 har FI uttalat att myndigheten avser att följa det fortsatta utvecklingsarbetet samt faktisk implementering inom försäkringsbranschen av innehållet i rekommendationen.

Undersökning

FI har i september 2016 utsänt en enkät² till 23 livförsäkringsföretag i ett första skede och i syfte att följa upp hur rekommendationen har implementerats (se *bilaga 1*). Dessa företag utgör samtliga berörda företag³ som i den löpande rapporteringen till FI angett in- och/eller avflyttat kapital under 2016 för relevanta sparbetonade livförsäkringsprodukter.

I enkäten har FI begärt uppgifter om den relativa omfattningen av flytträttsinformation enligt rekommendationen samt begärt summariska uppgifter kring ett urval av individer där in- eller avflytt av pensionskapital skett under perioden januari-augusti 2016. FI har också ställt frågor rörande avgränsningar kring rekommendationens innehåll.

FI har sedan skickat en uppföljande enkät ("fas 2") med begäran om insändande av exempel på flyttfaktablad samt begäran om uppgifter om flyttavgifter.

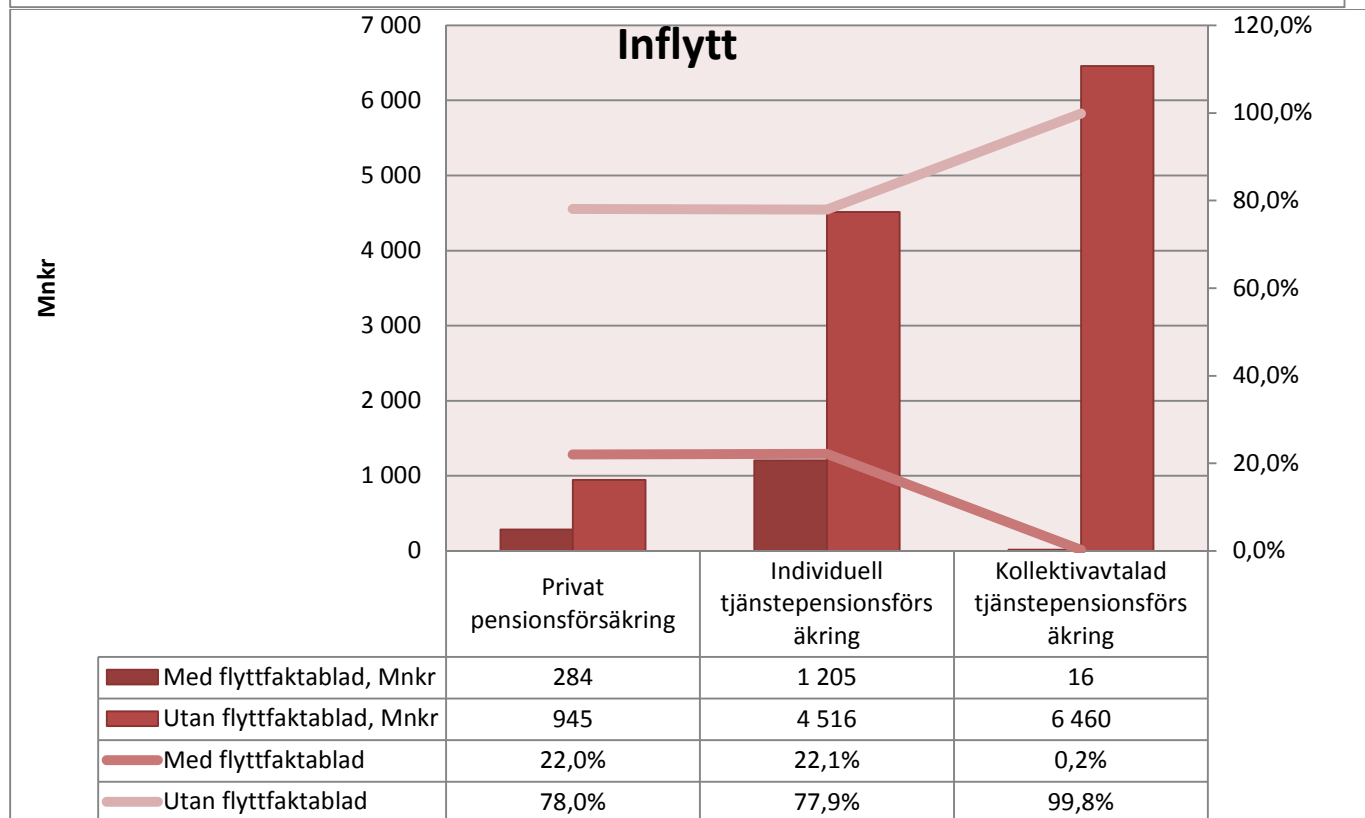
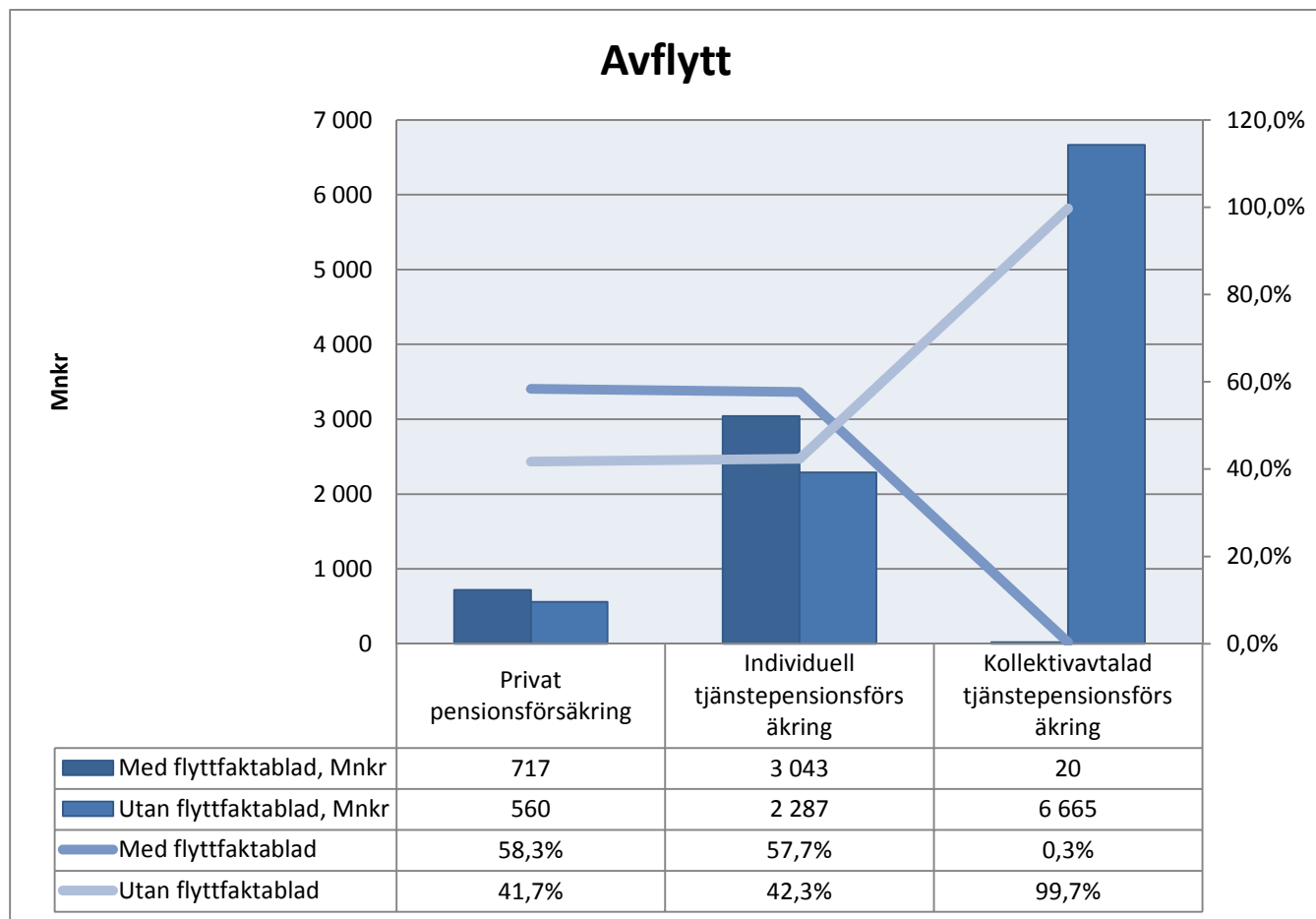
Aggregerade resultat av enkätundersökningen

Den totala omfattningen av flyttar av pensionskapital under perioden januari-augusti 2016 med uppdelning efter vissa produkttyper framgår av nedanstående diagram.

Belopp som av- resp inflyttats under perioden januari-augusti 2016

² FI dnr 16-13788

³ Tjänstepensionskassor har dock exkluderats

Kommentarer kring sammanställningarna och enkätsvaren

Orsaker till att totalt belopp av in- och avflytt av pensionskapital inte är helt överensstämmande, torde sammanhånga med tidsöverlappningar i den administrativa hanteringen.

Det kan också konstateras att fördelningar av antalet fall överensstämmer väl med fördelningen av flyttade belopp i fråga om erhållande av flyttinformation i form av flyttfaktablad. Därför redovisas inte sådana uppgifter här. Som framgår av diagrammen ovan har enbart ca var fjärde inflytt av berörda försäkrades produkter kompletterats med flyttfaktablad enligt rekommendationen och endast hälften av de som avflyttat. Ett viktigt skäl till dessa låga andelar sammanhänger med att en hel del flyttar har initierats en viss tid före årsskiftet 2015/2016, alltså vid en tidpunkt då rekommendationen ännu inte börjat gälla. Dock anger många företag att de även har haft igångsättningsvårigheter vid senaste årsskiftet och att införandet av informationsrutinerna därför har försenats. Det framkommer också att några företag tvingats till manuell handläggning av hela eller delar av informationsrutinen.

Man kan notera skillnaderna i relativ frekvens av flyttfaktablad mellan situationer av avflytt visavi inflytt. Dessa skillnader synes svårförklarliga och indikerar att företag anser det viktigare med flyttfaktablad vid förfrågan om avflytt jämfört med fall av inflytt.

Flera företag påpekar att ett särskilt problem är att viss osäkerhet och oklarhet råder kring *när* i en flyttprocedur som informationen lämpligen ska produceras. Det finns fall där den försäkrade själv initierar flytt men också fall då rådgivare eller ett presumtivt mottagande företag agerar. Sådana frågor avses regleras i rekommendationens avsnitt 5 ”Åtgärder mot administrativa hinder vid flytt”. Denna del ingår inte formellt i uppdraget, men FI välkomnar att denna del på branschens initiativ tagits med. Tydligt kan dock rekommendationen behöva ses över i detta avseende för klargörande.

Som referens i ett annat finansiellt sammanhang, kan utdrag ur 4 kap. Lagen om värdepappersfonder (2013:563) citeras.

Tillgång till information

20 § Informationsbroschyren, faktabladet, den senaste årsberättelsen och, i förekommande fall, den halvårsredogörelse som publicerats därefter ska på begäran kostnadsfritt tillhandahållas den som avser att köpa andelar i en värdepappersfond. Denne ska, med undantag för de fall som avses i 8 kap. **22 a §** lagen (2007:528) om värdepappersmarknaden, även utan begäran tillhandahållas faktabladet i god tid innan avtal ingås.

Om fondbolaget genom marknadsföring erbjuder allmänheten att köpa andelar i en värdepappersfond, ska det av erbjudandet framgå att det finns ett faktablad och en informationsbroschyr och var dessa finns att tillgå.

Syftet med informationsrutinen måste vara att informationen produceras så att den ingår i underlaget när den försäkrade ska fatta ett slutgiltigt beslut att flytta sitt pensionskapital.

Det visar sig att ett företag som omfattats av undersökningen inte är medlem i SvF och har valt att inte tillämpa rekommendationen, delvis med hänsyn till upplevda oklarheter i flyttprocessen enligt stycket ovan. Ytterligare ett mindre företag med få flyttar, lämnar endast flytträttsinformation på särskild begäran (vilket inte förekommit). Dessa båda företag svarar för 13 % av samtliga relevanta inflyttar (dvs de kollektivavtalade tjänstepensioner undantagna) och 1 % av avflyttar under undersökningsperioden. FI anser att dessa företag bör ta till sig flytträttsrekommendationerna som ett uttryck för ”god försäkringsstandard”⁴. Om många konsumenter går miste om viktig flytträttsinformation, får FI överväga åtgärder.

Interna flyttar, dvs flytt av pensionskapital inom ett företag till en ny produkt har exkluderats från rekommendationen. Det finns här en indirekt koppling mellan rekommendationen och FI:s informationsföreskrifter⁵, som talar om vissa informationskrav vid flytt ”från ett företag till ett annat”. Vissa företag i undersökningen ger frivilligt information enligt rekommendationen medan andra inte gör det och det finns även fall då sådana flyttar inte kan förekomma. Eftersom det sedan flera år gjorts möjligt lagstiftningsmässigt att bedriva både traditionell försäkring och fond- och depåförsäkring inom samma företag, är det dock viktigt att den försäkrade kan erhålla relevant information, alldeles speciellt i fall då flytt sker t ex från traditionell försäkring till fondförsäkring inom ett företag. En sådan flytt kännetecknas ofta av att den finansiella risken i sin helhet övergår till den försäkrade samt ofta högre avgiftsuttag inom fondförsäkring än inom traditionell försäkring. FI ser egentligen ingen anledning att faktablad förutsätts produceras när man å ena sidan flyttar t ex mellan trad och fond inom en koncern men *mellan* olika juridiska personer pga att produkterna ligger i olika företag, medan i annat sammanhang en likartad flytt *inom* en juridisk person, där båda produkterna bedrivs, undantas. FI föreslår att rekommendationen ses över även här. Även FI:s informationsföreskrifter bör ses över i anslutning härtill.

För tre företag gäller inte rekommendationen, då de antingen helt saknar relevanta produkttyper i sitt bestånd eller generellt inte medger in- eller avflytt.

Resultaten av enkätsvaren visar att fortsatt uppföljning erfordras. FI har för avsikt att återkomma i frågan och förväntar sig därvid betydligt större andel där flyttfaktablad har producerats.

Kommentarer kring begreppet kollektivavtalad tjänstepension

⁴ FRL 4 kap 3 §

⁵ FFFS 2011:39, bilaga 2, avsnitt B

I enlighet med uttalanden av dåvarande finansmarknadsminister skulle rekommendationen undanta ”kollektivavtalad tjänstepension” vilket också har skett. FI har ändå valt att inhämta uppgifter om flytt även för denna grupp av försäkringar för att få en sammantagen bild av situationen.

Som jämförelse med diagrammens uppgifter om sammantagen flytt av pensionskapital under 8 månader 2016 kan anges att det sammantagna pensionskapitalet för livförsäkringsföretag per ultimo 2015 utgör 1 750 000 Mnkr inom avgiftsbestämd tjänstepensionsförsäkring (såväl kollektivavtalad som individuell, uppdelning saknas i statistiken) samt 387 000 Mnkr inom privat pensionsförsäkring. Av detta kan slutsatsen dras att det är en större andel tjänstepensionsförsäkringskapital än privat pensionsförsäkringskapital som flyttas i nuläget.

Såsom framgår av diagrammen ovan sker mer än 80 % av genomförda flyttar inom kollektivavtalad tjänstepensionsförsäkring och nästan inget företag producerar därvid frivilligt flytträttsinformation på det sätt som rekommendationen anger. I de förutbestämda reglerna för avgiftsbestämd tjänstepension inom de stora pensionsavtalen på svensk arbetsmarknad är det numera krav på flytträtt, vilket kan vara en förklaring till denna dominerande andel, eftersom flytträtten är begränsad i branschen kring de övriga angivna produkttyperna, särskilt för äldre avtal. Vissa företag tillämpar dock egna rutiner för viss information vid flyttar av kollektivavtalad tjänstepension. Vidare kan framhållas att det på valcentralers hemsida och även på Konsumenternas Försäkringsbyrås hemsida finns bra information att tillgå för jämförelser. Fördelen med utformningen av informationen enligt flyttfaktblad är emellertid att informationen gjorts lättare att jämföra för den enskilde. Undantaget för ”kollektivavtalsgrundad försäkring” återfinns även i FI:s informationsföreskrifter⁶ och förhoppningsvis tillser avtalsparterna att försäkrade med kollektivavtalad tjänstepension erhåller likartad relevant och jämförbar information kring flytten som i faktabladen. Flertalet företag säger sig också vara positiv till att införa flytträttsinformation även för dessa tjänstepensionsförsäkringar, men några anser att även uppgifter om riskpremier – som undantagits i rekommendationen av utrymmesskäl - är viktig information inför ett flyttbeslut.

I syfte att utröna hur begreppet ”kollektivavtalad tjänstepension” tolkas av företagen har FI ställt några frågor. Det kan noteras att en definition av begreppet ”kollektivavtalsgrundad personförsäkring” återfinns i FAL kap 20:1. En fråga har avsett försäkringar med ledning av *hängavtal* till kollektivavtal. Så gott som samtliga företag i enkäten anser att sådana försäkringar ryms inom begreppet ”kollektivavtalad”. FI delar denna uppfattning.

En annan fråga avser försäkringar som utgör former av *alternativa pensionslösningar* inom tjänstepension. Med sådana avses försäkringar som kan tecknas individuellt men vars premie, som arbetsgivaren ska erlägga,

⁶ FFFS 2011.39, 1 kap 4§.

grundas på kollektivavtal. Här anser flertalet företag – men dock med en del undantag – att sådana försäkringar i detta sammanhang bör klassas som individuell tjänstepension, och därmed omfattas av rekommendationen. Ibland kompliceras dock bedömningen av att sådana premier som ursprungligen kan ha avsett förmånsbestämd tjänstepension i stället i vissa fall insänds via valcentraler som avgiftsbestämd tjänstepension. Svaren på särskilt denna frågeställning visar alltså att avgränsningen av ”kollektivavtalad tjänstepension” inte kan uppfattas som entydig.

FI anser att åtminstone de alternativa pensionslösningar som i stället tecknas som mer eller mindre individuella lösningar bör ingå i rekommendationen, som bör förtydligas på denna punkt. Dock är FI av uppfattningen att i första hand bör informationskraven utökas till att omfatta all avgiftsbestämd tjänstepensionsförsäkring, eftersom behovet att kunna fatta välgrundade beslut är lika viktig för kollektivavtalade försäkringar som för andra här berörda försäkringar.

Urval av producerade flyttinformationsblad - kommentar

Noterbart är att av samtliga 309 fall som i undersökningens fas 1 av företagen – i enlighet med de urvalskriterier som FI har angivit - har producerat flyttfaktablad, har endast 1 fall flyttats *till* en traditionell försäkring, däremot ett flertal *från* en sådan traditionell försäkring. Om flyttar från traditionell försäkring till fondförsäkring skulle kunna utläsas som en trend när det gäller inriktningen av de flyttar som sker i nuläget, kan t ex följande frågor ställas om detta är en förändring som passar flertalet konsumenter:

- Vid vilka åldrar är en sådan flytt lämplig?
- Är en sådan flytt lämplig när pensioneringstidpunkt är nära förestående?
- Kan pensionskapitalets storlek ha betydelse för att avgöra om sådan flytt är lämplig?
- Vilka riskpreferenser har försäkringstagaren/den försäkrade?

Det kan finnas anledning att i ett senare skede återkomma till dessa frågeställningar.

I en andra fas av undersökningen har FI från kvarvarande berörda 18 företag begärt in ett mindre urval på totalt 37 exempel på faktablad, varav 10 exempel på fakta vid inflytt resp 20 exempel vid avflytt har inkommit.⁷ Samtliga företag med producerade flyttfaktablad har fått lämna mellan 1 och 4 exempel på sådana blad, varav dock 1 företag inte kunnat efterkomma begäran p g a manuella informationsrutiner utan systematisk arkivering.

Av de 30 flyttfaktablad som inkommit, utgörs 5 fall med sammantaget 14 flyttfaktablad av sådana som kunnat matchas mellan företag med avflyttad

⁷ Resterande fall i urvalet har av olika skäl inte kunnat återskapas

respektive inflyttad försäkring. I ett specifikt fall har därvid 5 fribrev i 3 olika företag i form av fondförsäkring flyttats ihop till 1 ny fondförsäkring i ett 4:e företag. Det genomsnittliga dröjsmålsintervallets längd mellan tidpunkten då alla erforderliga uppgifter för flytt föreligger och tidpunkten för flyttens genomförande ligger på 35 dagar för detta lilla urval. Intervallet varierar dock mellan 1 och 89 dagar.

De utvalda flyttfaktabladen visar att rekommendationens uppställning enligt ”bilaga 1” (nuvarande försäkring) samt ”bilaga 2” (ny försäkring) följts genomgående med undantag för en mindre aktör som inte följt sidbrytningsreglerna.

Det är när gäller uppgifter om rörliga och övriga löpande avgifter som vissa avvikelser från innehållet i rekommendationen synes ske. Dessa betecknas i rekommendationen I.E, uppgifter b) respektive c). När det gäller punkt b) rörliga avgifter ska exemplet baseras på det aktuella försäkringskapitalet. I åtminstone 5 företag sker inte detta utan exemplet baseras i stället på schablonkapitalet 1.000.000 kr. Vidare har avgiftsuttaget schablonmässigt därvid satts till 1,0 % oavsett att den egna avgiften är lägre. En sådan schablonberäkning medför att avgiftsjämförelsen kommer att halta. När det gäller c) övriga avgifter saknas för några företag uppgifter om avgiftsintervall för fondavgifterna. I ett fall med depåförsäkring har inga uppgifter angivits här. Endast 1 företag har angett kostnaden för sin kapitalförvaltning.

Innehållet i ovanstående stycke synes avvika från rekommendationens beskrivning av vad denna informationspunkt ska innehålla. FI anser inte att detta är acceptabelt.

Avgiftsuttag vid flytt

I anslutning till uppgiftsinsamling enligt fas 2, efterfrågades också de specifika avgiftsnivåer som företagen tillämpat i samband med in- rep avflytt per 2014-07-01 (drygt en vecka efter att FI erhållit regeringsuppdraget) och nu tillämpar per 2016-11-01, för att syna om uttagsnivåerna har förändrats från det att FI erhöll regeringsuppdraget till dags dato.

Av uppgifter från 20 företag som tillfrågats kan följande slutsatser dras:

INFLYTT

- Specifika flyttavgifter vid inflytt förekommer normalt inte. Undantaget är en mindre aktör på marknaden.
- 2 företag ger i stället viss kompensation i belopp till den inflyttade försäkringens pensionskapital för kostnaden vid avflytten.

AVFLYTT

- Endast 1 företag har höjt sina avgifter – och det ganska rejält - mellan observationstidpunkterna.

- 2 företag har i stället något sänkt avgifterna för vissa få specifika produkter. I alla övriga fall är avgiftsuttaget helt oförändrat.
- 4 företag har inget uttag av avgifter vid flytt.
- 2 företag tillämpar enbart en fast avgift i kr.
- Vanligast är annars att en fast avgift kombineras med en rörlig procentuell avgift på flyttat kapital.
- Fast administrativ avgift ligger oftast mellan 500 - 1.000 kr och överstiger inte 1.200 kr i något fall.
- Ofta är uttaget likartat mellan individuell tjänstepensionsförsäkring och privat pensionsförsäkring.
- En mycket vanlig modell bygger på att den rörliga avgiften baseras på hur lång tid som gått sedan tecknandet (s k duration). Sådan durationsberoende metodik förekommer inom 10 företag. Företaget tillämpar i sådana fall en ”avgiftstrappa” med hög avgift från 1 år efter tecknandet⁸. Tiden för upphörande eller reduktion av rörlig avgift varierar mellan företagen från 3 år upp till 10 år som längst. Högsta avgiftsuttag i trappan är 5 % av kapitalet.
- 4 företag tillämpar i stället en i tiden konstant rörlig avgift, varav 2 reducerar denna efter visst antal års duration, färre än 10 år.

Som framgår varierar metodiken en hel del mellan företagen. I några av de företag som bedriver både traditionell försäkring och fondförsäkring, kan avgiftsuttagen variera mellan dessa produkter. Det förekommer också att flyttar internt kan vara gratis och det finns även olika avgiftsregler beroende på olika produkter, tecknandeår m m.

De höga avgiftsuttagen vid kort duration sammanhänger säkerligen med att företagen vill få viss kompensation för utgifter i samband med s k up-front-provisioner. Duration beräknas rimligen utgå från den tidpunkt då en försäkring tecknas i eller inflyttas till ett företag, varför ett sådant högt avgiftsuttag kan slå ganska hårt, särskilt vid förnyade flyttar i ett sent skede, t ex nära pensionsåldern.

I åtminstone 11 företag tas en tidsberoende rörlig avgift ut vid avflytt (och alla utan begränsning till ett maxbelopp) och som belastar en flytt även efter lång spartid (duration). Absolut dominerande är en avgiftsnivå på 1,0 % av kapitalet, men så höga nivåer som 2,5 % förekommer.

Ett räkneexempel: En försäkrad som efter 30 års sparande har ett pensionskapital på 1.000.000 kr och önskar flytta detta med en fast avgift på 1.000 kr och en rörlig avgift på 1,0 % får betala 11 000 kr, vilket ju rimligen inte handlar om täckande av administrativa kostnader, och inte heller av anskaffningskostnader - som i exemplet för länge sedan bör vara amorterade. En rörlig avgift på 2,5 % medför naturligtvis ett ännu större avdrag på pensionskapitalet.

⁸ Under de första 12 månaderna efter tecknandet medges normalt ingen flytt.

Det är alltså svårt att förstå vad dylika avgiftsuttag ska täcka för kostnader i dessa 11 företag, eftersom övriga 9 företag inte anser sig behöva tillämpa avgifter oberoende av duration – även sådana som tillämpar avgiftsuttag under de första 10 åren. Sådant tidsberoende avgiftsuttag som beskrivits ovan synes oacceptabelt. Den högre nivån på avgiftsuttaget har tillkommit drag av oskälighet.

Om företag med traditionell försäkring skulle riskera stora belopp av avflyttar med åtföljande krav på utförsäljningar av tillgångar inom traditionell försäkring, borde företaget i stället överväga regler för temporära begränsningar i flytträtten på aggregerad nivå i syfte att skydda kvarvarande bestånd, i stället för att på ovanstående sätt bestraffa enskilda konsumenter.

Beräkningar av sk Jämförpris

I regeringsuppdraget 2014 ingick också att branschen skulle utveckla en beräkning såsom en försäkringens motsvarighet till sk Norman-belopp inom fondsparande. Beräkningen har fått namnet "Jämförpris". Syftet är att påvisa avgifternas betydelse för pensionssparandet.

Uppdraget har getts till Konsumenternas Försäkringsbyrå som i nuläget arbetar med att utveckla beräkningsrutiner enligt en sk webbtjänst. FI har följt utvecklingsarbetet.

Webbtjänsten är tänkt att visa vad sparande i försäkring kostar. Tjänsten benämns "Jämförpris" och gör det möjligt för en konsument att på ett snabbt och enkelt sätt räkna fram ett Jämförpris som visar alla kostnader och avgifter samt den förlorade avkastningen därav. Tjänsten finns tillgänglig i Pensionsguiden på Konsumenternas Försäkringsbyrås webbplats (konsumenternas.se). Tjänsten ger också möjlighet att se den historiska avkastningen och den avkastning som behövs för att kompensera för att bli likvärdiga med de alternativ som har lägre Jämförpris. Även flyttkostnad redovisas separat i tjänsten.

Försäkringsbyrån har inledningsvis tagit fram tjänsten Jämförpris för nysparande i kollektivavtalade tjänstepensioner för de fem stora kollektivavtalsområdena. Tjänsten erbjuder även en möjlighet att räkna fram ett Jämförpris för befintligt sparande hos nuvarande arbetsgivare inom kollektivavtalad tjänstepension. För att kunna jämföra fondförsäkringslösningar för kollektivavtalad tjänstepension har man valt att utgå från försäkringsbolagens entrélösningar.

Försäkringsbyrån har även färdigställt ett Jämförpris för privat pensionsförsäkring. Lösningen för presentationen för fondförsäkringar inom privat pensionsförsäkring innebär att man har tagit fram en standardportfölj som blir utgångspunkt för jämförelser. Med tanke på produktfloran inom detta område har konsumenter möjlighet att även göra egna inmatningar för deras

individuella avtal. I övrigt följer tjänsten för privat pensionsförsäkring samma upplägg som tjänsten för kollektivavtalad tjänstepension.

Försäkringsbyrån har nu inlett arbetet med att ta fram ett Jämförpris för individuell tjänstepension och kapitalförsäkring som är nästa steg i projektet. Dessa delar avses att lanseras innan sommaren 2017.

FI avser att följa det fortsatta utvecklingsarbetet.

Med vänlig hälsning

FINANSINSPEKTIONEN

Åsa Larson
Områdeschef Försäkring

Göran Ronge
Handläggare